

EFICIENȚA TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN PROCESUL DE INSTRUIRE ȘI CERCETARE

Ciumașu Ana¹

¹Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *The article reflects the results of a sociological survey conducted by the SUPES Library between September and December 2019. The purpose of this study was to identify users' knowledge of information resources in the library and how to use them in the training and research process.*

Keywords: *survey, library, information resources, training, publications, electronic catalog.*

Societatea actuală se caracterizează printr-o dezvoltare tumultuoasă a tehnologiilor informaționale în toate sferile activității umane, bibliotecile rămânând a fi instituții destinate acumulării, depozitării și difuzării cunoștințelor în comunitate. Valoarea unei biblioteci rezidă nu numai în bogăția și varietatea colecțiilor sale, ci și în gradul de valorificare a potențialului lor informațional, întrucât menirea fiecărei instituții bibliotecare este accesul rapid și eficient al utilizatorilor la documente pentru consultare, cercetare, lectură [1, 3, 6, 7, 8].

Pornind de la afirmația că bibliotecile și serviciile informaționale au responsabilitatea de a facilita și a promova accesul public la informațiile de calitate, la mijloacele de comunicare, Biblioteca USEFS a lansat un sondaj cu tema: „Eficiența tehnologiilor informaționale în procesul de instruire și cercetare” [2, 4, 5].

Scopul cercetării a fost de a identifica cât de bine sunt familiarizați utilizatorii cu resursele informaționale existente în bibliotecă și gradul de utilizare a acestora în procesul de instruire și cercetare.

Ipoteza investigației constă în faptul că relevanța, promptitudinea și calitatea activității bibliotecii depind, în mare măsură, de o bună cunoaștere a profilului utilizatorilor, a nevoilor de informare și a așteptărilor pe care le au.

Metoda aplicată a fost anchetarea directă a unui eșantion constituit din 70 subiecți, folosind ca instrument un chestionar, care a cuprins 8 întrebări (închise, deschise și mixte), ce au vizat următoarele aspecte:

- informații privind frecvența accesării resurselor informaționale existente în bibliotecă de către beneficiari (cât de des frecventează

Biblioteca USEFS, cu ce scop utilizează resursele informaționale, cât de bine se descurcă în căutarea informației);

- stabilirea preferințelor beneficiarilor (ce genuri de resurse informaționale electronice utilizează, ce modalități de accesare preferă);
- scopul utilizării resurselor informaționale;
- opiniile utilizatorilor privind serviciile și resursele electronice oferite de bibliotecă, locul și rolul documentelor tradiționale și digitale în obținerea informației de specialitate;
- date despre beneficiari.

Majoritatea subiecților au manifestat o atitudine pozitivă față de cercetarea întreprinsă, fapt care a sporit încrederea în reprezentativitatea rezultatelor obținute. Dintre cei 70 de beneficiari (studenți și masteranzi) chestionați, 23 sunt de la Facultatea Kinetoterapie; 19 – de la Facultatea Sport; 16 – de la Facultatea Pedagogie; 12 – de la Facultatea Protecție, Pază Și Securitate (Figura 1). Din numărul total de subiecți, 10 își fac studiile la anul I, 12 – la anul II, 15 – la anul III, 19 – la anul IV, iar 14 sunt masteranzi (Figura 2).

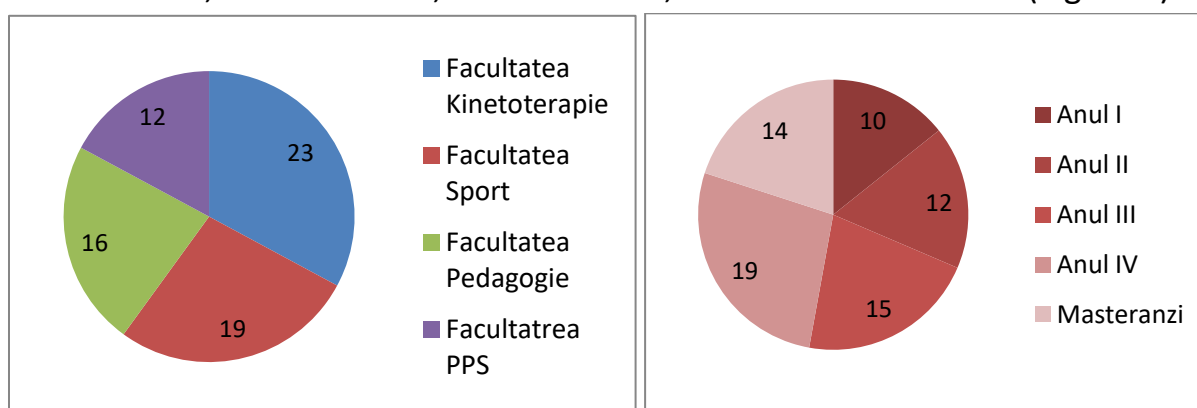

Fig. 1. Repartizarea subiecților în funcție de facultate

Fig. 2. Structura eșantionului în funcție de anul de studii

La întrebarea „Cât de des vizitați Biblioteca USEFS?”, putem menționa că cei mai mulți utilizatori frecventează biblioteca o dată pe săptămână – 50,5%. 27,5% au răspuns că o frecventează lunar, iar 22% – în fiecare zi (Figura 3). Se poate observa că majoritatea subiecților apelează în mod frecvent la serviciile bibliotecii, ceea ce ilustrează, evident, necesitatea acestora în procesul de formare profesională a viitorilor specialiști în domeniul educației fizice și sportului.

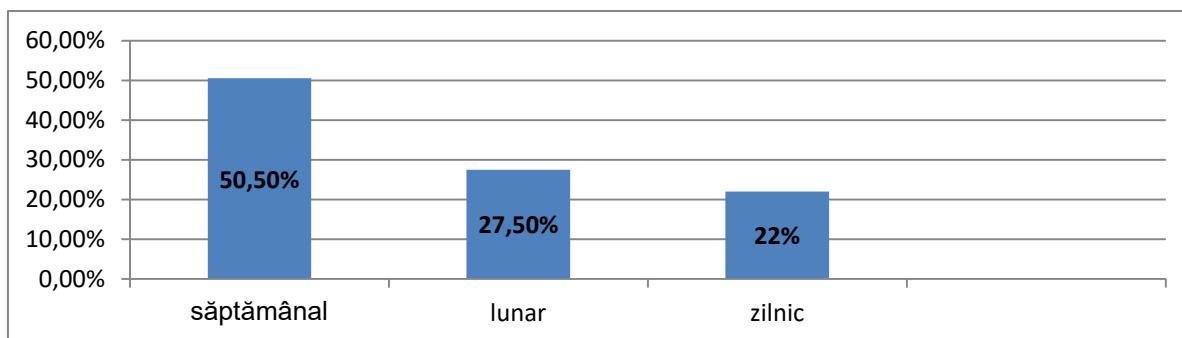

Fig. 3. Frecvența vizitelor utilizatorilor la Biblioteca USEFS

Analizând datele obținute în cadrul sondajului, putem constata, de asemenea, că, în scopul obținerii informației, subiecții preferă documente: pe suport tradițional – 65%, electronic – 35% (Figura 4). Trebuie menționat că noile tipuri de documente și noile modalități de acces la informație nu i-au determinat pe utilizatori să renunțe la sursele tradiționale. Astfel, constatăm că cartea a fost și rămâne o sursă primordială de informație veridică.

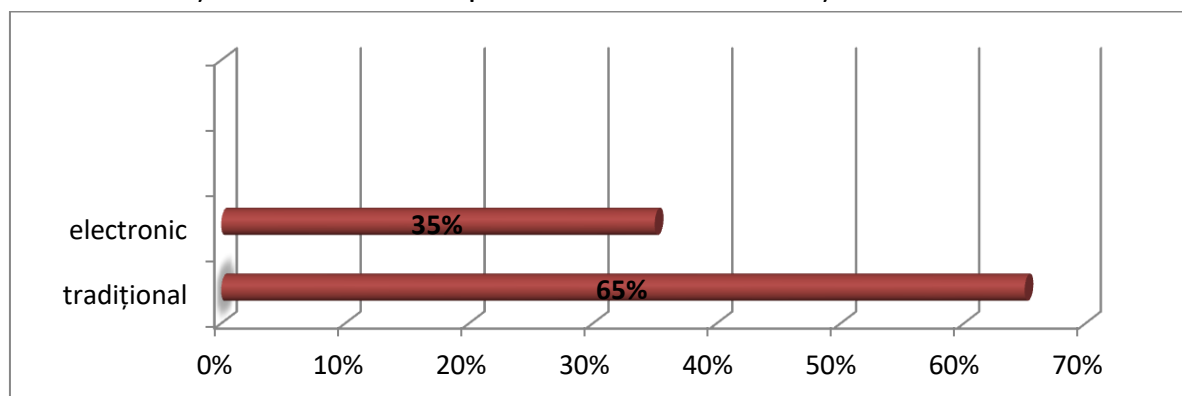

Fig. 4. Tipul documentelor solicitate

Pentru a obține informația necesară, majoritatea subiecților apelează la bibliotecar – 60,5%; consultă catalogul electronic – 26%; baze de date – 6,5%; repozitoriul instituțional – 7% (Figura 5). Procentul utilizatorilor care solicită serviciile bibliotecarului este mai mare decât al celor care recurg la catalogului on-line sau la bazele de date, acest fapt demonstrează că utilizatorii sunt puțin informați despre existența lor, dar și faptul că nu cunosc limba engleză, ceea ce sugerează necesitatea instruirii continue a beneficiarilor.

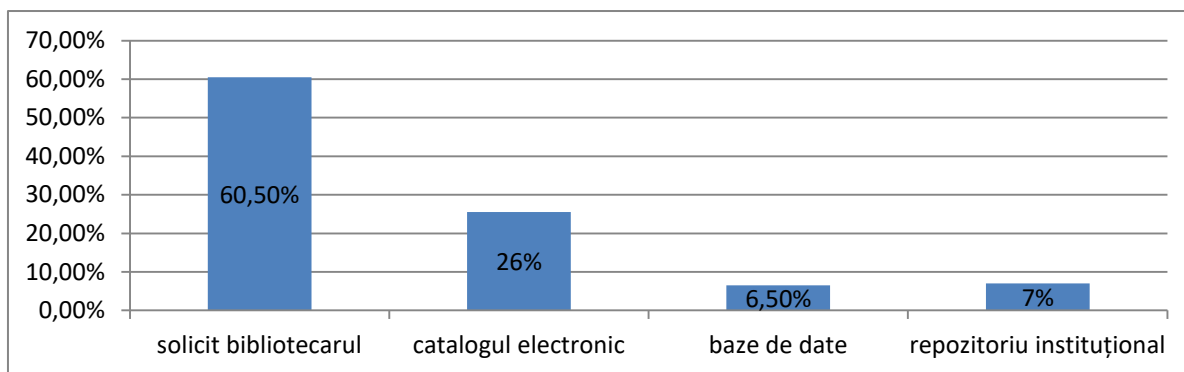

Fig. 5. Modalitatea de căutare a informației

Evaluând impactul utilizării TI în procesul de studii, respondenții au menționat că au obținut: informații utile pentru studii – 66%; economisirea timpului – 12%; dezvoltarea de noi abilități – 15%; creșterea performanțelor academice – 7% (Figura 6).

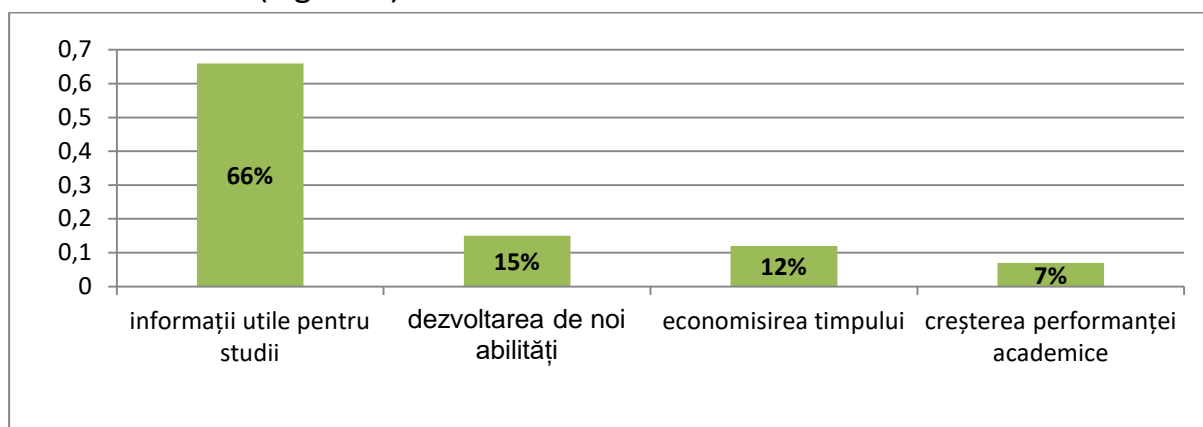

Fig. 6. Impactul utilizării TI în procesul de studii

Sondajul relevă faptul că pagina WEB a bibliotecii este utilizată de 55% de respondenți; nu au utilizat pagina 30%; nu au știut de existența acesteia 15% (Figura 7). Răspunsurile înregistrate dovedesc faptul că pagina WEB prezintă interes și devine indispensabilă în activitatea de informare și cercetare doar la jumătate din cei respondenți. Astfel, se impune o implicare mai activă a bibliotecarului în informarea utilizatorilor privind resursele informaționale ale bibliotecii.

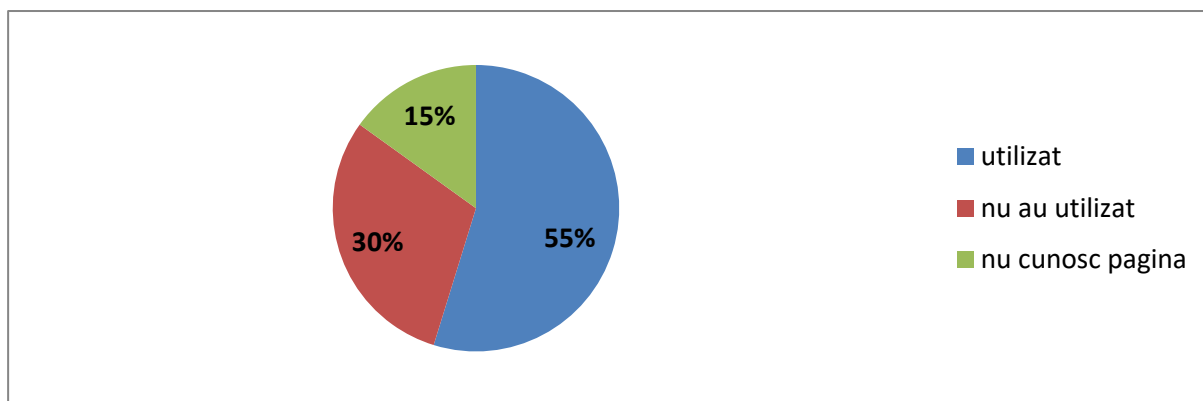

Fig. 7. Accesarea paginii web a bibliotecii de către utilizatori

Scopul utilizării TI de către beneficiarii bibliotecii este divers, dar prioritatea o deține căutarea informației pentru studii – 78,%; informare personală, știri – 14,5%; socializare – 5%; descărcarea și expedierea informației – 2,5% (Figura 8).

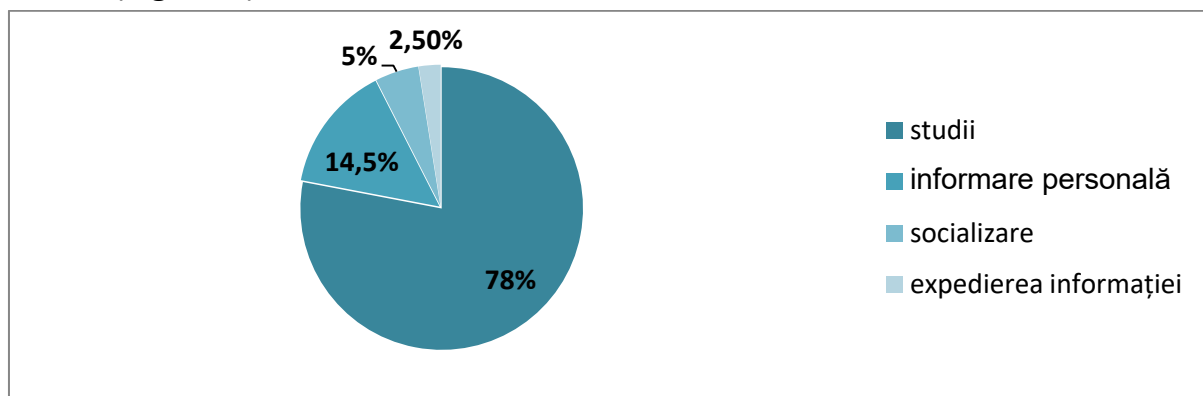

Fig. 8. Scopul utilizării TI

La întrebarea „Cât de satisfăcut sunteți de serviciile și facilitățile oferite de bibliotecă?”, subiecții notează: satisfăcut – 49%; foarte satisfăcut – 36,8%; nesatisfăcut – 14,2% (Figura 9). Respondenții și-au exprimat astfel părerile, precizând că unele calculatoare au viteza lentă de căutare a informației.

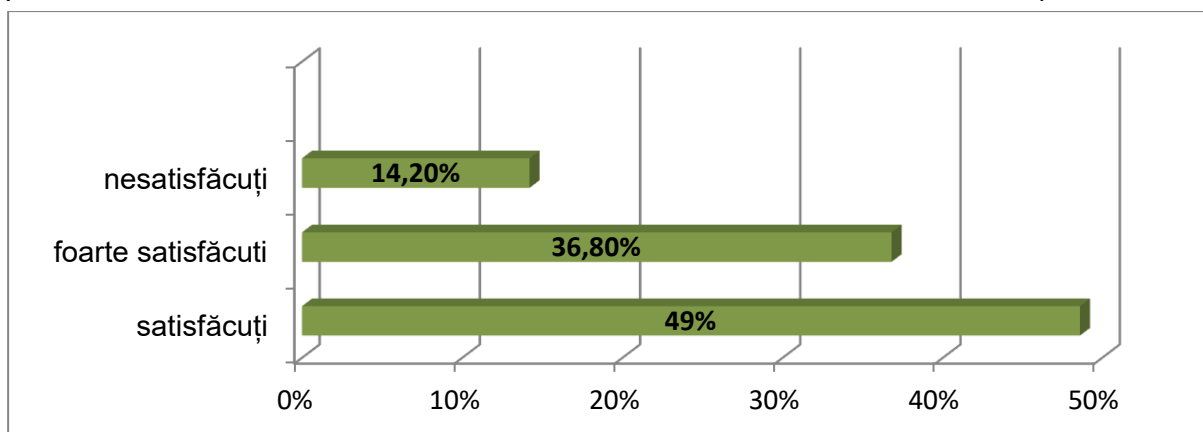

Fig. 9. Preciereaserviciilor și facilităților oferite de bibliotecă

Totodată, subiecții au apreciat resursele electronice din cadrul bibliotecii, dar și atitudinea personalului bibliotecii, cu calificativele: bine – 60%; foarte bine – 40% (Figura 10).

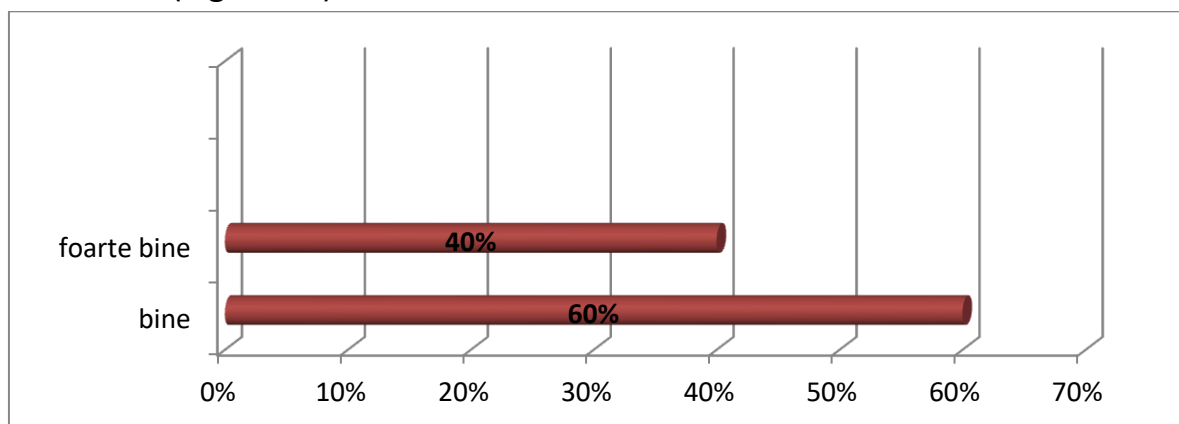

Fig. 10. Aprecierea resurselor electronice din cadrul bibliotecii

În plus, respondenții au propus următoarele opinii și sugestii: majorarea exemplarelor de cărți des solicitate; completarea colecției cu mai multe exemplare de publicații ale cadrelor didactice; dotarea bibliotecii cu calculatoare mai performante.

Rezultatele studiului „Eficiența tehnologiilor informaționale în procesul de instruire și cercetare” au demonstrat că mai mult de jumătate dintre respondenți cunosc și utilizează resursele informaționale și că există o tendință de creștere a aplicării lor în procesul didactic și științific. Bazele de date sunt mai puțin accesate, unul dintre motivele principale fiind cunoașterea insuficientă a limbii engleze de către beneficiari. Accentul trebuie pus pe instruirea continuă a beneficiarilor în utilizarea eficientă a acestor resurse, asigurarea accesului la cele mai variate genuri de informație, promovarea softului și a serviciilor prestate de bibliotecă.

În concluzie, menționăm că biblioteca universitară, fiind un sistem deschis, dinamic, eficient, este o verigă importantă în sistemul învățământului superior. Activitatea sa este orientată spre îmbinarea serviciilor tradiționale cu cele electronice, organizarea colecțiilor, operarea cu instrumente de lucru și căi de acces bazate pe noile tehnologii, fapt ce va atrage mereu utilizatorii la bibliotecă.

Referințe bibliografice:

1. *Biblioteconomie și Științe ale Informării în Republica Moldova: (Documente în sprijinul activității bibliotecilor) / Bibl. Naț. a Rep. Moldova; elab.: Ludmila Corghenci [et al.]*

dir. gen.: Elena Pintilei. – Chișinău: BNRM, 2017. ISBN 978-9975-3096-7-7. Vol. 1: 2015-2017, – 2017. 304 p. ISBN 978-9975-3096-8-4.

2. Declarația de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile de Informare și Libertatea Intelectuală. [accesat la 12.10. 2019]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/>

3. Cebotari M. Standardizarea în Biblioteconomie. Importanța cunoașterii și aplicării standartelor profesionale în bibliotecile din Republica Moldova: studiu aplicativ. Magazin bibliologic, nr. 1-2, 2019, p. 90-100.

4. Ciubrei S., Goian N. Utilizarea resurselor informaționale electronice cu profil medical de către beneficiarii CI Infomedica. USMF „Nicolae Testemițanu”//Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova. Conf. intern./Biblioteca ASEM, Chișinău, 23-24 septembrie 2004, 2006, p.50-54.

5. Strategia Bibliotecii Universității de Educație Fizică și Sport 2017-2020. Aprobată la Ședința Senatului USEFS din 25 mai 2017.

6. Studiu privind nevoile de formare profesională. [accesat la 14.12. 2019]. Disponibil: <http://abrm.md/wp-content/uploads/2016/09/%C4%82.compressed.pdf>

7. Țurcan N. Accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile din Republica Moldova. [accesat la 15.12.2019]. Disponibil:<http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?bpa=1892>

8. Țurcan N. Biblioteca Universitară în procesul de comunicare științifică//Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova. Conf. intern./Biblioteca ASEM, Chișinău, 23-24 septembrie 2004, 2006, p.40-42.